

PWYLLGOR SGRIWTINI PARTNERIAETH AC ADFYWIO ARBENNIG

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 13 Mai 2016

PRESENNOL: Y Cynghorydd Derlwyn R Hughes (Cadeirydd)
Y Cynghorydd Alun W Mummery (Is-Gadeirydd)

Y Cynghorwyr Trefor Lloyd Hughes, Carwyn Jones,
Robert Ll Jones, Dylan Rees, Dafydd Rhys Thomas

Aelodau eraill y Cyngor Sir a wahoddwyd i fynychu

Y Cynghorwyr Lewis Davies, Richard Dew, Jeff Evans,
John Griffith, Kenneth P Hughes, Victor Hughes, Llinos Medi
Huws, Aled Morris Jones, Gwilym O Jones, R G Parry, OBE,
FRAgS, J Arwel Roberts, Alwyn Rowlands, Ieuan Williams

WRTH LAW: Y Prif Weithredwr
Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethu a Thrawsnewid
Prosesau Busnes)
Prif Weithredwr Cynorthwyol (Partneriaethau, y Gymuned a
Gwella Gwasanaethau)
Uwch Swyddog Eiddo (Eiddo) (GJ)
Rheolwr Gwasanaethau Technegol (DR)
Rheolwr y Strategaeth Tai a Datblygu (LR)
Swyddog Sgriwtini (GR)
Swyddog Pwyllgor (SC)

**HEFYD YN
BRESENNOL:** Mr Mike Evans, Uwch Swyddog Cynllunio (Uned Polisi
Cynllunio ar y Cyd - Gwynedd ac Ynys Môn)
Eiriolwr Annibynnol ar gyfer Teithwyr (BH)

YMDDIHEURIADAU: Y Cynghorwyr Jim Evans, Hywel Eifion Jones, R Meirion Jones,
Richard Owain Jones

Croesawodd y Cadeirydd bawb a oedd yn bresennol, gan gynnwys y Cynghorydd Trefor Lloyd Hughes fel Aelod newydd o'r Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio. Diolchodd hefyd i'r Cynghorydd John Griffith, a oedd yn ymddeol o'r Pwyllgor, am ei bresenoldeb a'i gyfraniad dros y blynyddoedd. Estynnodd y Cadeirydd groeso i'r cyfarfod hefyd i Ms Rebecca David Knight. 'Roedd Ms Knight yn cynnal adolygiad o'r trefniadau sgriwtini ar draws y Cyngor.

1 YMDDIHEURIADAU

Fel y nodwyd uchod.

2 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd yr un datganiad o ddiddordeb.

3 COFNODION

Cadarnhawyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 12 Ebrill, 2016 fel rhai cywir yn amodol ar y canlynol: -

Eitem 5 - Cymunedau yn Gyntaf

Adroddodd y Swyddog Sgrwtini ei fod wedi anfon e-bost at y Sarsiant Non Edwards, Cydlynnydd Ymddygiad Gwrthgymdeithasol ar gyfer Gwynedd ac Ynys Môn ynghylch digwyddiadau ymddygiad gwrthgymdeithasol yng Nghaergybi. Rhagwelir y bydd Heddlu Gogledd Cymru yn cydgysylltu â'r Rheolwr Clwstwr ar gyfer Cymunedau'n Gyntaf Môn ynghylch y mater hwn.

4 YMGYNGHORIAD AR SAFLEOEDD I SIPSIWN A THEITHWYR YN YNYS MÔN - Y BROSES YMGYNGHORI

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Pennaeth Gwasanaethau Tai mewn perthynas â'r uchod.

Mae Deddf Tai (Cymru) 2014 yn rhoi dyletswydd ar Awdurdodau Lleol i ddarparu safleoedd ar gyfer sipsiwn a theithwyr lle mae angen wedi ei nodi ac i ddarparu digon o safleoedd priodol yn eu Cynllun Datblygu Lleol.

Cynhyrchwyd Asesiad o Anghenion Llety Sipsiwn a Theithwyr Ynys Môn a Gwynedd 2016 (Yr Asesiad) ar y cyd rhwng Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Gwynedd, ac fe'i cymeradwywyd gan Bwyllgor Gwaith Cyngor Sir Ynys Môn ar 8 Chwefror 2016.

Nododd yr Asesiad newydd yr angen canlynol ar Ynys Môn:

1. Safle preswyl parhaol i gwrdd ag anghenion teithwyr yr oes newydd ar y safle a oddefir yn ffordd Pentraeth;
2. Dau safle i'w defnyddio fel manau aros dros dro ar gyfer sipsiwn a theithwyr ar hyd yr A55, un yng Nghaergybi a'r llall yng nghanol yr Ynys i ddarparu ar gyfer pobl sy'n teithio i lwerddon ac oddi yno, ynghyd â phobl sy'n teithio o amgylch y Deyrnas Gyfunol yn gyffredinol.

Roedd yr ymarfer ymgynghori yn cynnwys cyfres o gyfarfodydd gyda rhanddeiliaid a chynhaliwyd sesiynau galw i mewn (a fynychwyd gan oddeutu 215 o oedolion); Cyfarfodydd Cynghorau Tref / Cymuned; a mynychodd swyddogion ddau gyfarfod cyhoeddus. Nodwyd yr ystyriwyd safbwyntiau busnesau ar stadau diwydiannol hefyd.

'Roedd y ddogfen ymgynghori gyda mapiau a holiadur ymgynghori ar gael ar wefan y Cyngor ac yn y sesiynau galw i mewn. Anfonwyd copiau at fusnesau, tiffeddianwyr a thenantiaid cyfagos.

Cyflwynwyd Mr Bryn Hall gan y Prif Weithredwr Cynorthwyol. Ef yw'r eiriolwr annibynnol a gyflogir gan Unity, sef sefydliad sy'n arbenigo mewn ymgynghori gyda chymunedau sipiwn a theithwyr. 'Roedd Mr Hall wedi bod yn ymgysylltu â chymunedau teithwyr a sipiwn yn ystod y broses hon, ac mae'r Pwyllgor wedi gofyn am atborth ar y mater.

Crynhodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol y pwyntiau allweddol yn yr adroddiad a'r broses ymgynghori a gynhaliwyd fel a ganlyn: -

- Amlygwyd pwysigrwydd deall cefndir ac anghenion gwahanol sipiwn a theithwyr.
- Ystyriwyd bod yr eiriolwr annibynnol wedi gwella'r cyfathrebu gyda'r gymuned o Deithwyr yr Oes Newydd ar Ffordd Pentraeth, o ran bod yn annibynnol a gwyntyllu eu barn.
- Dylid rhoi gwybod i bobl leol, gan gynnwys ffermwyr, ar unwaith am unrhyw ddatblygiadau yn y dyfodol.
- Mae Uwch Swyddogion a'r Aelod Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol a Thai wedi gwrandao ar y sylwadau a wnaed mewn cyfarfodydd ac mae gwersi wedi eu dysgu y gellir eu cynnwys mewn prosesau ymgynghori yn y dyfodol.
- Nod y Cyngor yw cynnal ymarfer ymgynghori pellach yn ystod y mis nesaf.

Cododd yr aelodau y materion canlynol: -

- Nid yw'r matrices sgorio yn caniatáu ar gyfer rhoi rhesymau pam mae rhai safleoedd yn anaddas.
- Angen i'r Aelodau fod yn rhan o'r broses ymgynghori o'r cychwyn cyntaf.
- Codwyd cwestiwn ynghylch a oedd yr amserlen ar gyfer adrodd yn ôl ar y broses ymgynghori newydd i'r Cyngor llawn yng nghanol mis Gorffennaf yn rhy uchelgeisiol? Ymatebodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol mai un o'r cyfyngiadau oedd y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd gyda Chyngor Gwynedd. Yng ngoleuni hyn, roedd hi'n obeithiol y gellid cwblhau'r gwaith yn awr erbyn diwedd mis Gorffennaf.
- Rhaid rhoi gwybod i'r cyhoedd a busnesau lleol am safleoedd posib cyn gynted ag y bo modd.

Adroddodd y Prif Weithredwr fod llawer o'r gwaith cynllunio wedi ei wneud i baratoi ar gyfer y broses ymgynghori. Mae gan swyddogion wybodaeth ddigonol bellach i gynnal sesiynau ymgynghori mewn gwahanol gymunedau ar yr un nosweithiau.

PENDERFYNWYD argymell i'r Pwyllgor Gwaith: -

- **Bod y Pwyllgor yn nodi bod y pryderon a godwyd yn y cyfarfod ym mis Ionawr ynghylch y broses ymgynghori wedi derbyn sylw.**
- **Bod y Pwyllgor Gwaith yn cymeradwyo'r adroddiad ac yn cytuno bod y Swyddogion yn gweithredu materion a nodwyd i wella ymarferion ymgynghori yn y dyfodol.**

5 DADANSODDIAD O'R YMATEB I'R YMGYNGHORIAD - ARDAL CAERGYBI

Cyflwynwyd - adroddiad y Pennaeth Gwasanaeth Tai mewn perthynas â'r uchod.

Dywedodd Rheolwr y Strategaeth Dai a Datblygu fod yr Asesiad a gynhaliwyd yn 2016 o Anghenion Llety Sipsiwn a Theithwyr Gwynedd ac Ynys Môn wedi nodi gwerysilloedd anawdurdodedig yng Nghaergybi, gan greu'r angen am safle aros dros dro.

Canolbwyntiodd y broses ymgynghori ar dri safle: -

Safle 1 - Plotiau Gwag, Stad Ddiwydiannol Penrhos, Caergybi;

Safle 2 - Tir yn union i'r dwyrain o B & M, Caergybi;

Safle 3 - Tir i'r de o Alpoco.

Dywedodd Rheolwr y Strategaeth Dai a Datblygu fod ffactorau arwyddocaol wedi eu hamlygu, a hynny'n dilyn proses ymgynghori drylwyr. 'Roedd y ffactorau hynny'n awgrymu bod y tri safle yn anaddas ar Man Aros Dros Dro i sipsiwn a theithwyr. Adroddodd ymhellach y cynhaliwyd cyfarfodydd gyda Chyngor Tref Caergybi yn ogystal â Chynghorau Cymuned yn y Fali a Threarddur. Dywedodd fod yna dystiolaeth o'r ymarfer ymgynghori fod yr angen i gael safle i sipsiwn a theithwyr yng Nghaergybi yn parhau, a hynny oherwydd y cynnydd yn nifer y teithwyr sy'n mynd drwy'r porthladd.

Cododd yr Aelodau y materion canlynol: -

- Mynegwyd pryder am gymunedau sipsiwn a theithwyr sy'n byw yn lleol, a'r rhagfarnau y maent yn eu hwynebu yn sgil hiliaeth a'r ffaith bod pobl leol yn eu camddeall. Nodwyd bod gan y Cyngor ddyletswydd i leddfu pryderon am ragfarnau ac i atal agweddau hiliol a gododd yn ystod yr ymgynghoriad. Ymatebodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol nad oedd yr ymateb hwn tuag at sipsiwn a theithwyr yn anarferol, a'i fod yn seiliedig ar gymysgedd o sylwadau dilys, canfyddiadau a rhagfarnau, gan nad yw pob sipsi a theithiwr yn integreiddio i mewn i'r gymuned leol. Bydd yn cymryd amser i oresgyn rhagfarnau ac i ennill ymddiriedaeth. Mae'r teithwyr sipsiwn sy'n aros am noson neu ddwy yng Nghaergybi yn byw yn rhywle arall, ac maent yn ymweld â Chaergybi am gyfnod byr wrth iddynt deithio i Iwerddon; mae'n annhebygol felly y bydd cyfleon yn codi iddynt ddod i adnabod pobl leol, er bod angen i ni barhau i godi ymwybyddiaeth a mynd i'r afael â rhagfarn.
- Nodwyd y byddai angen asesu patrymau teithio rhwng Caergybi ac Iwerddon. Mae cyfrifoldeb ar Stena, sy'n berchen ar lawer o dir yng Nghaergybi, fel awdurdod porthladd, i fod â rhan yn y broses o ddarganfod datrysiad. Bydd y Prif Weithredwr a'r Prif Weithredwr Cynorthwyol yn ceisio cynnal trafodaethau gyda Stena.
- Codwyd cwestiwn ynghylch pam na chafodd y safleoedd yr ystyrir eu bod yn anaddas eu hadnabod fel rhai anaddas yn gynharach. Nodwyd bod y broses wedi dechrau ym mis Ionawr ac 'roedd raid i'r Cyngor lynu wrth yr amserlen ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol.
- Cyfeiriodd Aelodau at y graff sy'n dangos ardal ehangach ar gyfer safle posib y tu allan i ddalgylch tref Caergybi. Cadarnhawyd bod raid i'r safle fod ar goridor yr A55 ac yn agos i Gaergybi.

Cynhelir ymarfer ymgynghori newydd yn y misoedd nesaf i nodi safleoedd addas ar gyfer lle aros dros dro yng Nghaerdybi.

PENDERFYNWYD argymell i'r Pwyllgor Gwaith ei fod yn cymeradwyo'r 4 argymhelliad a gynhwysir yn yr adroddiad fel y gellir eu gweithredu.

6 DADANSODDIAD O'R YMATEB I'R YMGYNGHORIAD - CANOL YR YNYS

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Pennaeth Gwasanaethau Tai mewn perthynas â'r uchod.

Dywedodd yr Uwch Swyddog Eiddo (Eiddo) fod dau safle wedi eu hadnabod ar Stad Ddiwydiannol Mona fel rhan o'r broses ymgynghori. Dywedodd y Swyddog fod gwersyll anawdurdodedig wedi sefydlu ym Mona yn ystod y cyfnod ymgynghori.

Nodwyd bod nifer o ffactorau pwysig wedi eu hamlygu o ran iechyd a diogelwch yn ystod y cyfnod ymgynghori, yn bennaf gan y Llu Awyr Brenhinol parthed diogelwch awyrennau a diogelwch personol unigolion sy'n gwersylla ar y tir. Cyfeiriodd y Llu Awyr Brenhinol at faterion sy'n ymwneud â thresmasu a sbwriel yn cael eu chwythu o gwmpas a allai achosi damweiniau neu ddifrod i awyrennau.

PENDERFYNWYD argymell i'r Pwyllgor Gwaith: -

- **Bod Pwynt 1 yr adroddiad yn cael ei gyfeirio i'r Pwyllgor Gwaith, h.y. na ddylid bwrw ymlaen gyda'r un o'r ddau safle a gafodd eu cynnwys yn y broses ymgynghori ac na ddylid 'chwaith eu cynnwys yn y Cynllun Datblygu Lleol.**
- **Bod pwyntiau 2 a 3 yn cael eu trin fel sylwadau mewn perthynas â'r dasg o nodi safle arall.**

7 DADANSODDIAD O'R YMATEB I'R YMGYNGHORIAD - ARDAL Y FENAI

Cyflwynwyd - adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Tai mewn perthynas â'r uchod.

Dywedodd yr Uwch Swyddog Cynllunio (Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd Gwynedd ac Ynys Môn) bod angen i'r Cyngor nodi safleoedd sy'n addas i'r pwrpas. Ystyriwyd tir yn y Gaerwen a Phenhesgyn a safle'r gwersyll anawdurdodedig cyfredol ym Mhentraeth fel safleoedd posib, yr oedd angen iddynt fod yn ddigon mawr i gartrefu pedair aelwyd. Nid oedd y safle yn y Gaerwen yn addas oherwydd cost darparu cyflenwad dwr.

Mae Heddlu Gogledd Cymru wedi dweud nad oes unrhyw broblemau sy'n ymwneud â throedd ac anhrefn ar y safle ym Mhentraeth. Eu hunig bryder yw materion diogelwch y ffyrdd, os bydd plant yn byw ar y safle.

Cododd yr aelodau y materion canlynol: -

- Mae'r teithwyr wedi dweud y byddai'n well ganddynt aros ar y safle ym Mhentraeth. Roedd yr Aelodau'n bryderus y gallai symud y teithwyr fod yn wastraff arian oni bai eu bod yn fodlon symud i safle newydd.

- Ymatebodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol fod dyletswydd gyfreithiol ar y Cyngor i ddod o hyd i safle addas ar gyfer y teithwyr ac i weithredu mewn ffordd gyfrifol, gan na fyddai'n ddiogel i'w gadael ar y safle ym Mhentraeth.
- Nodwyd bod y safle ym Mhentraeth yn ddatblygiad a oddefir, felly nid oes gan y Cyngor bwerau gorfodi i droi'r teithwyr allan heb baratoi safle addas parhaol yn gyntaf.
- Gofynnwyd cwestiwn ynghylch sut y byddai'r teithwyr yn ymateb i reolau a rheoliadau. Yn seiliedig ar drafodaethau gyda'r teithwyr, 'roedd swyddogion yn teimlo y byddai'r teithwyr yn derbyn y byddai yna reolau ar gyfer safle swyddogol a fyddai'n cael ei fonitro gan y Cyngor, ond ei bod yn bwysig bod y teithwyr yn ymgysylltu'n llawn o ran cytuno'r rheolau gyda'r Cyngor.

Dywedodd yr Eiriolwr Annibynnol ei fod ef a Rheolwr y Strategaeth Dai a Datblygu wedi ymweld â'r teithwyr ym Mhentraeth ac wedi trafod materion gyda nhw. Dywedodd fod y teithwyr wedi cael gwybod am yr ymgynghoriad o adroddiadau papur newydd, a bod ymweliadau gan bobl leol cyn i'r ymgynghoriad ddechrau wedi eu gofidio, a bod hynny wedi gwneud drwg i'r broses ymgysylltu. Dywedodd ymhellach fod y teithwyr angen sicrwydd gan y Cyngor ac y dylid eu cynnwys yn y broses gynllunio. Cyfeiriodd at y gwaith ymgynghori sydd wedi cael ei wneud a bod sgôp bellach ar gyfer gwella cyfathrebu.

'Rhoddwyd caniatâd i aelodau o'r cyhoedd sef Mr Lawrence Gain, Mr Gareth Morgan, Mr Wyn Jones, Mrs Foulkes a phreswlydd lleol wneud sylwadau yn y cyfarfod ac fe ddaru nhw leisio eu pryderon i'r Pwyllgor.

Pwyntiau a godwyd: -

- Materion lechyd a Diogelwch ynghylch ansawdd aer a llygredd ym Mhenhesgyn;
- Mae angen trafodaethau pellach gyda chymunedau lleol;
- Maint a chost y datblygiad arfaethedig ym Mhenhesgyn;
- Mae'r safle ym Mhentraeth yn flêr;
- Mae mynediad i dir fferm yn gyfyngedig ym Mhentraeth;
- Mae'r Cyngor eisoes yn berchen ar dir yn y Gaerwen.

PENDERFYNWYD: -

- **Nodi'r adroddiad.**
- **Nodi nad oedd y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio wedi gwneud argymhelliad i'r Pwyllgor Gwaith mewn perthynas â'r mater hwn oherwydd gwahanol bryderon a fynegwyd yn y cyfarfod.**
- **Bod y penderfyniad yn cael ei wneud gan y Pwyllgor Gwaith yn y man.**

Daeth y cyfarfod i ben am 5.40 pm

**Y CYNGHORYDD DERLWYN R HUGHES
CADEIRYDD**